LAUSUNTO

Helsinki 15.11.2022

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Viite: HE 245/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja:
erityisasiantuntija Mirjami Tran Minh, mirjami.tran@soste.fi, puhelin 040 7040226.

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE kiittää kutsusta tulla kuulluksi eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa. SOSTE tarkastelee hallituksen esitystä (HE 245/2022 vp) lääkkeiden käyttäjien näkökulmasta. Esityksen mukaan lääkkeiden käyttäjien maksurasite ei kasva ja biosimilaarien määräämisen ohjausta tehostetaan. SOSTE kannattaa esitettyjä tavoitteita ja ehdotuksia alla olevat näkökulmat huomioiden.

Biologiset lääkkeet ja biosimilaarit

- SOSTE kannattaa edullisimpien biologisten lääkkeiden laajempaa käyttöä ja määräämisen tehostamista. Lääkkeen käyttäjiltä tulleen palautteen perusteella on selkeintä, jos edullisin valmiste määrätään jo lääkärin vastaanotolla tai terveydenhuollon yksikössä hoitoa aloitettaessa, jolloin myös ohjaus lääkkeen ottoon voidaan järjestää hoitoyksikössä.

- Tietojärjestelmien tulee tukea edullisempien lääkkeiden määräämistä ja seurantaa. Biosimilaarien käytön ja määräämisen raportointi tulee rakentaa suoraan potilastietojärjestelmästä tai Kelan järjestelmistä. SOSTE ei kannata määräyksen tehostamista uhkasakolla.

- Lääkehoitoon sitoutumisen kannalta on tärkeää, että päätökset lääkitykseen liittyen tehdään potilaan kanssa yhteisymmärryksessä. Biologisten lääkkeiden ja biosimilaarien tapauksessa on tarkoituksenmukaista, että lääkitys tarkistetaan vastaanottokäynnin yhteydessä, jotta potilaalla olisi mahdollisuus osallistua lääkehoitonsa suunnitteluun.

- Viestintää biosimilaareista tulee lisätä sekä terveydenhuollon ammattilaisille että lääkkeen käyttäjille.

Inhaloitavat lääkkeet

- Potilas- ja lääkitysturvallisuuden varmistamiseksi on huolehdittava, että apteekeissa on riittävät henkilöresurssit ja soveltuvat tilat inhaloitavien lääkkeiden käytön ohjaukseen, mikäli antolaite vaihtuu. Antolaitteiden erilaisuuden vuoksi on riski siitä, ettei lääkettä käytetä oikealla tavalla tai että lääkehoito ei toteudu tarkoituksenmukaisesti.

- Inhaloitavien lääkkeiden apteekkivaihdon toteutuessa yhteistyö apteekkien ja perusterveydenhuollon välillä on tärkeää. Lääkkeen käyttäjälle tulee olla selvää, kehen olla yhteydessä, jos hänellä tulee kysymyksiä antolaitteeseen tai sairauden hoitoon liittyen.

Muita huomioita

- Lääkkeen käyttäjien kannalta on tärkeää säilyttää yhdenvertainen ja koko maan kattava apteekkiverkosto.

- Geneeristen lääkkeiden ja biosimilaarien käytöstä saatavia säästöjä on ohjattava uusien hoitojen käyttöönotosta aiheutuneisiin kustannuksiin ja esimerkiksi asiakkaiden alkuomavastuun pienentämiseen tai omavastuuosuuksien kohtuullistamiseen maksukattoja yhdistämällä.

- SOSTE kannattaa ehdotettuja kustannustehokkuutta tukevia keinoja. Suomen terveydenhuollon toiminta on kuitenkin kansainvälisesti vertailtuna hyvin kustannustehokasta ja terveydenhuollon toiminnan turvaamiseksi terveydenhuollon rahoitusta tulisi pitkällä tähtäimellä nostaa.